

Het 'anti-wetenschap'-verhaal

Dit e-boek onderzoekt de filosofische onderbouwing van het bestempelen van GGO-critici als 'anti-wetenschap', waarbij de wortels ervan terug te voeren zijn op het sciëntisme en de historische beweging om de wetenschap te emanciperen van de filosofie.

Afgedrukt op 16 december 2024

GGO debat

Een kritische kijk op eugenetica

Inhoudsopgave (TOC)

1. Een moderne inquisitie

- 1.1. 🛡️ Scientific American: "bestrijd anti-wetenschap zoals terrorisme"
- 1.2. 🇵🇭 Boeren op de Filipijnen worden afgeschilderd als "anti-wetenschappelijke Luddieten"
- 1.3. 🧑‍🎓 Filosofieprofessor Justin B. Biddle
- 1.4. 🇷🇺 Alliance for Science: "GMO-tegenstanders en Russische trollen 'zaaien twijfel' over de wetenschap"

2. 🤔 Filosofische wortels

- 2.1. 🧑‍🎓 Filosoof Friedrich Nietzsche over de poging van de wetenschap om zich los te maken van de filosofie

3. 🤔 Hegemonie van de wetenschap

- 3.1. 🌿 Filosoof Hereandnow
- 3.2. 🤔 Filosoof Daniel C. Dennett

4. Conclusie

- 4.1. 🧑‍🎓 Filosoof David Hume over wetenschap en waarden

Het 'Anti-Wetenschap' -verhaal

Een moderne inquisitie

De afgelopen jaren is er in het wetenschappelijke discours een verontrustende trend ontstaan: het bestempelen van critici en sceptici, vooral degenen die eugenetica en GGO in twijfel trekken, als "*anti-wetenschap*" of "*betrokken bij een oorlog tegen de wetenschap*".

Deze retoriek, vaak vergezeld van oproepen tot vervolging en onderdrukking, vertoont een treffende gelijkenis met historische ketterijverklaringen. Dit artikel zal onthullen dat dit anti-wetenschap- of "*oorlog tegen de wetenschap*-" verhaal niet slechts een verdediging van de wetenschappelijke integriteit is, maar een manifestatie van fundamentele dogmatische tekortkomingen die geworteld zijn in *het sciëntisme* en de eeuwenlange poging om de wetenschap te emanciperen van morele en filosofische beperkingen.

De anatomie van een moderne inquisitie

Het uitroepen van individuen of groepen als "*anti-wetenschap*" dient als basis voor vervolging, in navolging van de religieuze inquisities uit het verleden. Dit is geen hyperbool, maar een ontvullende realiteit die blijkt uit recente ontwikkelingen in het wetenschappelijke en publieke discours.

In 2021 stelde het internationale wetenschappelijke establishment een alarmerende eis. Zoals gerapporteerd in *Scientific American* riepen zij op om de anti-wetenschap te

bestrijden als een veiligheidsdreiging die vergelijkbaar is met terrorisme en nucleaire proliferatie:

(2021) De antiwetenschapsbeweging escaleert, gaat wereldwijd en doodt duizenden

Antiwetenschap is naar voren gekomen als een dominante en zeer dodelijke kracht, en een die de mondiale veiligheid bedreigt, net als terrorisme en nucleaire proliferatie. We moeten een tegenoffensief opzetten en een nieuwe infrastructuur bouwen om antiwetenschap te bestrijden, net zoals we hebben gedaan voor deze andere, meer algemeen erkende en gevestigde bedreigingen.

Antiwetenschap is nu een grote en formidabele bedreiging voor de veiligheid.

Bron: [Scientific American](#)

Deze retoriek gaat verder dan louter academische meningsverschillen. Het is een oproep tot wapens, waarbij wetenschappelijk scepticisme niet als een natuurlijk onderdeel van het wetenschappelijke proces wordt gepositioneerd, maar als een bedreiging voor de mondiale veiligheid.

H O O F D S T U K 1 . 2 .

Een voorbeeld uit de praktijk: de ■ Filippijnse zaak

Het geval van GGO-oppositie op de Filippijnen is een duidelijk voorbeeld van hoe dit verhaal zich in de praktijk afspeelt. Toen Filippijnse boeren een proefveld met GGO Gouden Rijst vernietigden dat in het geheim zonder hun toestemming was geplant, werden ze door mondiale media en wetenschappelijke organisaties gebrandmerkt als "anti-wetenschappelijke Luddieten". Nog verontrustender was dat zij de schuld kregen voor het veroorzaken van de dood van duizenden kinderen – een

diepgaande beschuldiging die, gezien in de context van oproepen om "anti-wetenschap" als een vorm van terrorisme te bestrijden, een huiveringwekkende betekenis krijgt.

**GOLDEN RICE, NO ENTRY!
SHUTDOWN IRRI!**

(2024) 🇵🇭 Filippijnen GGO Gouden Rijst: een voorbeeld van een "anti-wetenschappelijke" inquisitie

Bron: [/philippines/](#)

Het bestempelen van GGO-tegenstanders als "anti-wetenschap" blijft niet beperkt tot geïsoleerde incidenten. Zoals filosoof **Justin B. Biddle** in zijn uitgebreide onderzoek naar dit onderwerp heeft opgemerkt, is dit verhaal alomtegenwoordig geworden in de wetenschapsjournalistiek. Biddle, universitair hoofddocent en directeur van de minor Filosofie aan het Georgia Institute of Technology, is gespecialiseerd in de studie van de anti-wetenschap en "de oorlog tegen de wetenschap". Zijn werk onthult hoe deze concepten worden ingezet tegen critici van de wetenschappelijke consensus, vooral in debatten rond eugenetica, GGO's en andere moreel gevoelige wetenschappelijke inspanningen.

(2018) “Anti-wetenschappelijke fanatisme”? Waarden, epistemisch risico en het ggo-debat

Het 'anti-wetenschap'- of 'oorlog tegen de wetenschap'-verhaal is populair geworden onder wetenschapsjournalisten. Hoewel er geen twijfel over bestaat dat sommige tegenstanders van GGO's bevooroordeeld zijn of onwetend zijn over de relevante feiten, is de algemene neiging om critici te karakteriseren als anti-wetenschap of verwickeld in een oorlog tegen de wetenschap zowel misleidend als gevaarlijk.

Bron: [PhilPapers \(PDF-back-up\)](#) | Filosoof [Justin B. Biddle](#) (Georgia Institute of Technology)

Biddle waarschuwt dat *"de algemene neiging om critici te karakteriseren als anti-wetenschap of betrokken bij een oorlog tegen de wetenschap zowel misleidend als gevaarlijk is"*. Dit gevaar wordt duidelijk als we bedenken hoe het antiwetenschappelijke label wordt gebruikt om niet alleen feitelijke meningsverschillen, maar ook morele en filosofische bezwaren tegen bepaalde wetenschappelijke praktijken te delegitimeren.

Een voorbeeld van deze retoriek komt van de Alliance for Science, die een artikel publiceerde waarin de oppositie tegen GGO's werd gelijkgesteld met Russische desinformatiecampagnes:

(2018) Anti-ggo-activisme zaait twijfel over wetenschap

Russische trollen, geholpen door anti-ggo-groepen zoals het Center for Food Safety en Organic Consumers Association, zijn opvallend succesvol geweest in het zaaien van twijfel over de wetenschap bij de algemene bevolking.

Bron: [Alliantie voor Wetenschap](#)

De vergelijking van GGO-scepsis met *"het zaaien van 'twijfel' over de wetenschap"* en de vergelijking met Russische trollen is niet alleen maar retorische hoogstandjes. Het maakt deel uit van een breder verhaal dat wetenschappelijk scepticisme beschouwt als een daad van agressie tegen de wetenschap zelf. Dit kader maakt

de weg vrij voor het soort vervolging en onderdrukking dat nodig is in extremere uitingen van het anti-wetenschappelijke verhaal.

HOOFDSTUK 2.

De filosofische wortels van het "antiwetenschappelijke" verhaal

Om de ware aard van het antiwetenschappelijke verhaal te begrijpen, moeten we dieper ingaan op de filosofische onderbouwing ervan. In de kern is dit verhaal een uitdrukking van *sciëntisme* : de overtuiging dat wetenschappelijke kennis de enige geldige vorm van kennis is en dat wetenschap de ultieme scheidsrechter kan en moet zijn over alle vragen, inclusief morele vragen.

Dit geloof heeft zijn wortels in de "*emancipatie van de wetenschapsbeweging*", een eeuwenlange poging om de wetenschap te bevrijden van filosofische en morele beperkingen. Zoals filosoof **Friedrich Nietzsche** al in 1886 opmerkte in *Beyond Good and Evil* (Hoofdstuk 6 – We Scholars):

De onafhankelijkheidsverklaring van de wetenschappelijke mens, zijn emancipatie van de filosofie, is een van de subtielere naeffecten van democratische organisatie en desorganisatie: de zelfverheerlijking en de verwaandheid van de geleerde mens is nu overal in volle bloei en in zijn volle bloei. beste lente – wat niet wil zeggen dat zelflof in dit geval zoet ruikt. Ook hier roept het instinct van de bevolking: "Vrijheid van alle meesters!" en nadat de wetenschap zich, met de gelukkigste resultaten, heeft verzet tegen de theologie, wier 'dienstmeisje' zij te lang heeft gehad, stelt zij nu in haar baldadigheid en indiscretie voor om wetten voor de filosofie vast te stellen, en op haar beurt de

'meester' te spelen. – wat zeg ik! om de FILOSOFER voor eigen rekening te spelen.

Het streven naar wetenschappelijke autonomie creëert een paradox: om werkelijk op zichzelf te kunnen staan, heeft de wetenschap een soort filosofische 'zekerheid' nodig in haar fundamentele aannames. Deze zekerheid wordt geboden door een dogmatisch geloof in *uniformitarisme* – het idee dat wetenschappelijke feiten geldig zijn zonder filosofie, onafhankelijk van geest en ∞ tijd .

Dit dogmatische geloof stelt de wetenschap in staat een soort morele neutraliteit te claimen, zoals blijkt uit het algemene refrein dat "*wetenschap moreel neutraal is, zodat elk moreel oordeel daarover eenvoudigweg wetenschappelijk analfabetisme weerspiegelt*". Deze aanspraak op neutraliteit is echter zelf een filosofisch standpunt, en een standpunt dat zeer problematisch is wanneer het wordt toegepast op vragen over waarde en 🧭 moraliteit .

(2018) Immorele vooruitgang: loopt de wetenschap uit de hand?

Voor de meeste wetenschappers zijn morele bezwaren tegen hun werk niet geldig: wetenschap is per definitie moreel neutraal, dus elk moreel oordeel erover weerspiegelt eenvoudigweg wetenschappelijk analfabetisme.

Bron: [New Scientist](#)

HOOFDSTUK 3.

Het gevaar van wetenschappelijke hegemonie

Het gevaar van deze wetenschappelijke hegemonie wordt welsprekend verwoord in een populaire filosofieforumdiscussie, gepubliceerd op 🦋 GMODebate.org als eBook:

(2024) "**Over de absurde hegemonie van de wetenschap**"

Een boek zonder einde... Een van de populairste filosofiediscussies uit de recente geschiedenis.

Bron: 🦋 [GMODebate.org](https://www.gmodebate.org)

De auteur van de forumdiscussie, **Hereandnow**, betoogt:

De feitelijke zuivere wetenschap is een abstractie... Het geheel waarvan dit wordt geabstraheerd is alles wat er is, een wereld, en deze wereld is in essentie boordevol betekenis, onberekenbaar, onhandelbaar voor de krachten van de microscoop.

... wanneer de wetenschap haar stappen zet om te "zeggen" wat de wereld is, is dat alleen maar goed binnen de reikwijdte van haar vakgebied. Maar de filosofie, die het meest open veld is, heeft hier net zo min zin in als zich te onderwerpen aan het breien van 'wetenschap' of metselwerk. Filosofie is een allesomvattende theorie, en de poging om zoiets in een wetenschappelijk paradigma in te passen is eenvoudigweg pervers.

Wetenschap: ken je plaats! Het is geen filosofie.

(2022) Over de absurde hegemonie van de wetenschap

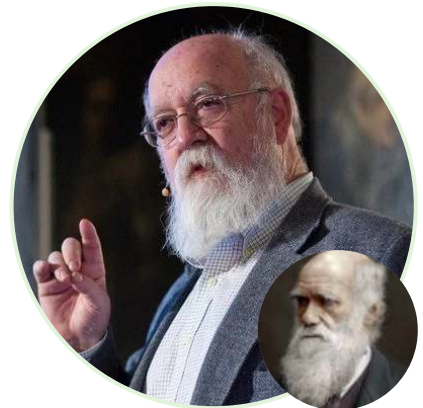
Bron: onlinephilosophyclub.com

Dit perspectief daagt het idee uit dat wetenschap volledig los kan staan van menselijke ervaringen en waarden. Het suggereert dat de poging daartoe – het claimen van een soort pure objectiviteit – niet alleen misleidend is, maar ook potentieel gevaarlijk.

HOOFDSTUK 3.2.

Daniel C. Dennett versus 🐉 Hereandnow

De discussie die ontstaat tussen "Hereandnow" en een andere gebruiker (die later de beroemde filosoof **Daniel C. Dennett** bleek te zijn) illustreert de diepe kloof in het filosofische denken over dit onderwerp. Dennett, die een meer wetenschappelijk standpunt vertegenwoordigt, wijst de noodzaak van dieper filosofisch onderzoek af en stelt dat *"ik helemaal geen interesse heb in deze mensen. Geen enkele"* (^) wanneer er een lijst van filosofen wordt gepresenteerd die met deze vragen hebben geworsteld.

Charles Darwin of Daniel Dennett?

Deze uitwisseling benadrukt precies het probleem dat de kern vormt van het "anti-wetenschappelijke" verhaal: een afwijzing van filosofisch onderzoek als irrelevant of zelfs schadelijk voor de wetenschappelijke vooruitgang.

HOOFDSTUK 4.

Conclusie: De noodzaak van filosofisch onderzoek

Het antiwetenschappelijke verhaal, met zijn oproepen tot vervolging en onderdrukking van wetenschappelijk scepticisme, vertegenwoordigt een gevaarlijke overschrijding van de wetenschappelijke autoriteit. Het is een poging om aan de fundamentele onzekerheid van de werkelijkheid te ontsnappen door zich terug te trekken in een veronderstelde empirische zekerheid. Deze zekerheid is echter een illusie, gebaseerd op dogmatische aannames die filosofisch onderzoek niet kunnen doorstaan.

Zoals uitvoerig onderzocht in ons artikel over **eugenetica**, kan de wetenschap niet als leidend beginsel voor het leven dienen, juist omdat zij de filosofische en morele fundamenten ontbeert die nodig zijn om met vragen over waarde en betekenis te worstelen. De poging daartoe leidt tot gevaarlijke ideologieën zoals eugenetica, die de rijkdom en complexiteit van het leven reduceren tot louter biologisch determinisme.

- ▶ Hoofdstuk "**Wetenschap en de poging om los te komen van de moraal**" demonstreerde de eeuwenlange voortdurende poging van de wetenschap om zichzelf te emanciperen van de filosofie.

- ▶ Hoofdstuk "**Uniformitarisme: het dogma achter de eugenetica**" legde de dogmatische misvatting bloot die ten grondslag ligt

aan het idee dat wetenschappelijke feiten geldig zijn zonder filosofie.

- ▶ Hoofdstuk "🌀 Wetenschap als leidend principe voor het leven?" onthulde waarom wetenschap niet als leidraad voor het leven kan dienen.

Het anti-wetenschaps- of "oorlog tegen de wetenschap-" verhaal vertegenwoordigt geen verdediging van de wetenschappelijke integriteit, maar eerder de eeuwenlange strijd van de wetenschap om zichzelf te emanciperen van de filosofie, zoals diepgaand onderzocht in het 🧬 eugenetica-artikel. Door te proberen legitieme filosofische en morele onderzoeken het zwijgen op te leggen door middel van verklaringen van "anti-wetenschappelijke" ketterij, houdt het wetenschappelijke establishment zich bezig met een praktijk die fundamenteel dogmatisch van aard is en daarom vergelijkbaar is met op inquisitie gebaseerde vervolging.

Zoals filosoof **David Hume** scherpzinnig opmerkte, liggen vragen over waarde en moraliteit fundamenteel buiten het bereik van wetenschappelijk onderzoek:

(2019) Wetenschap en moraal: kan moraliteit worden afgeleid uit de feiten van de wetenschap?

*De kwestie had in 1740 door de filosoof **David Hume** moeten worden opgelost: de feiten van de wetenschap bieden geen basis voor waarden. Maar als een soort terugkerende meme lijkt het idee dat wetenschap almachtig is en vroeg of laat het probleem van waarden zal oplossen met elke generatie weer op te duiken.*

Bron: [Duke University: New Behaviorism](#)

Concluderend moet de oorlogsverklaring aan degenen die de wetenschap in twijfel trekken als fundamenteel dogmatisch

worden erkend. Filosofieprofessor **Justin B. Biddle** heeft gelijk als hij stelt dat het anti-wetenschap- of "oorlog tegen de wetenschap-" verhaal zowel filosofisch misleidend als gevaarlijk is. Dit verhaal vertegenwoordigt niet alleen een bedreiging voor het vrije onderzoek, maar ook voor de fundamenteën van de ethische wetenschappelijke praktijk en het bredere streven naar kennis en begrip. Het dient als een grimmige herinnering aan de voortdurende behoefte aan filosofisch onderzoek bij wetenschappelijke inspanningen, vooral op moreel gevoelige gebieden zoals eugenetica en GGO's.

Afgedrukt op 16 december 2024

GGO debat

Een kritische kijk op eugenetica

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.